

граді, нагороджений медаллю «За відвагу». Після одужання знову був відправлений на фронт. Загинув 29.04.1944 р. Місце поховання довго не вдавалося встановити. Лише через Інтернет дістали відповідь з архіву Міністерства оборони Росії, що старшина Лось Тихін Харитонович похований у «деревне Каверзы Городокского раена Витебской области». Вітебський обласний військкомат повідомив, що тепер він перепохований на Вітебському кладовищі в агромістечку «Межа» того ж району. А в «Книзі Пам'яті» через чиюсь халатність на сторінці 133 наведені цілком спотворені дані.

Мати, Ганна Олексіївна, до війни готувала їсти трактористам. Обіди вручну доправляли на степ. Після війни працювала в колгоспі на різних роботах. Померла у віці 95 років.

Думаю, що спогади про минуле села можуть надати і старші за мене Михайло Тимофійович Овчаренко, Зінаїда Ігорівна Овчаренко (у дівочтві Доброницька), Василь Юхимович Власенко.

Що міг – пригадав. Прошу вибачення за незрозумілий почерк: рука не слухається і зір слабкий. Писати при електроосвітленні не можу.

15.02.2014 р.

ГНАТ ТЕРЕНТІЙОВИЧ

Розповідає Антоніна Миколаївна Кошова (в дівочтві Коваленко). Її мати – Коваленко Олена Гнатівна, 1908 р. н., дідусь – Коваленко Гнат Терентійович, 1877 р. н. Жили на Дворянівці.

Розповідав Коваленко Гнат Терентійович.

У Солошиному в людей хліба було вдосталь. Якби не забирали зерно насильно, то голоду 1933 р. тут не було б. А забирали все, не звертали уваги ні на дітей, ні на старих. Не діяли ні прохання, ні сварка – бездушно виконували наказ згори. Активісти, котрі шукали зерно, вигортали навіть із печі зварену сяку-таку їжу, штовхаючи людей на голодну смерть.

1947 р. майже таке ж саме. Післявоєнна розруха, слабкі врожаї. Селян обіклали непосильни-

ми «сталінськими податками». Люди голодували, пухли і вмирили. Доведені до відчаю йшли на страшні злочини. По сусідству із Гнатом Терентійовичем жили дві сестри. У них було дві дівчинки віком вісім і десять років. Сестри домовилися одну з них з'їсти. Вже була розпалена піч, наготовлені казан та сокира. Старша дівчина підслухала домовленість матері й тітки. Непомітно втекла до Гната Терентійовича і розповіла про страшний задум. Дід Гнат узяв доброго цїпка (характер у діда був крутий) і пішов розібратися до сусідок. Дав їм прочухана, цим учинком відвернувши страшний злочин.

Записано 19.09.2015 р.

ПРО ПЕРЕСЕЛЕННЯ СЕЛА СОЛОШИНОГО

Переселення, переселенець – ці слова на добре десятиліття ввійшли в лексикон солошан. Ця подія – потрясіння, докорінні зміни в житті селян. Змінилось оточення, сусіди, рідня, місцевість, умови проживання, природа. Усе те, до чого звикла людина, проживаючи на одному місці. А як почувалися люди, які виїхали із села, із насидженого місця?! Люди, які придбали хати в дальніх степових селах і хуторах? Або ті, хто опинився далеко за межами області, де інша природа, інша ментальність населення. У зв'язку з переселенням і будівництвом осель на новому місці всі солошани водночас стали будівельниками. Рідня переселенців, яка проживала в містах, активно долучалася допомагати в будівництві. Навезти глини, зробити заміс, розпилити ліс на пилорамі, викопати рівчак під фундамент або навантажити каміння. Усе це була тяжка праця, яка потребувала людських рук. Навіть вибілити стіни помешкання зсередини і ззовні потребувало сили і вміння.

До фундаменту майбутньої хати завозили глину 15-17 грузовиків по дві з половиною тонни кожен, копали і вантажили вручну 7-10 чоловіків. Завозили соломі кілька причепами. Потім виставляли форму – опалубку. На цій роботі були задіяні професійні будівельники – Федоров Віталій Іванович, Довбня Микола Семенович, Гармаш Іван Єфремович, Діжа Іван Панасович. Транспорт здебільшого – віз, пара коней або волів. Для виливання-витоптування стін потрібні були не менше 50 людей та велика кількість води. Воду на будівництво возили з Дейнежанського озера цистерною, установленою на вантажівці, або бензовозом. Качали воду в ємності за допомогою мотопомпи. На витоптуванні стін у формах були задіяні переважно жінки. Найактивніші й енергійні ставали в чотирьох «вуглах» (кутах) – це були найвідповідальніші частини майбутньої хати. На «вугол» будівлі, орієнтований на схід сонця, високо до опалубки господарі в'язали вишитий український рушник.